

Het dal van de Eyserbeek

IMPRESSIE VAN HET GENOOTSCHAPSWEEKEND IN 2008

O. Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade

B. Jeuken, Berghof 2, 5993 XE Maasbree

S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg

J. Regelink, Heuvenseweg 13, 6991 JH Rheden

G. Verschoor, Keutenberg 1, 6305 PP Schin op Geul

Het dal van de Eyserbeek is een afwisselend gebied in het hart van Zuid-Limburg. In de directe omgeving ligt een groot aantal, gevarieerde natuurrijke gebieden. Deze lopen uiteen van de meanderende Eyserbeek en zijn oevers, via de bloemrijke hooilanden van de Piepert tot de bossen op de plateaus, zoals het Eyserbos. Tijdens het Genootschapsweekend van 6 tot 8 juni 2008 werd het dal van de Eyserbeek en wijde omgeving door ruim 40 personen geïnventariseerd op het voorkomen van planten en allerlei groepen dieren. Het centrale thema was holle wegen en wegbermen en in het kader hiervan werden niet alleen genoemde elementen, maar ook de bermen van het spoortraject van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM) in kaart gebracht.

HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzochte gebied was geconcentreerd rondom het dal van de Eyserbeek. Hiertoe werden de graslanden langs de Eyserbeek, het Eyserbos, de Wahlwiller Graven en de Klingeleberg onderzocht, maar ook enkele verderaf gelegen gebieden zoals het Imstenraderbos. De graslanden in het dal van de Eyserbeek bestaan

enerzijds uit intensief gebruikte weilanden met veel Engels raai-gras (*Lolium perenne*), en anderzijds uit bloemrijke kalkgraslanden en bermen zoals de Doeveberg. Ertussen liggen vaak de voor Zuid-Limburg typische graften [figuur 1]. Het Eyserbos is een op de plateaurand gelegen boscomplex met zowel loof- als naaldbos op een grotendeels voedselarme bodem. De zuidrand van het bos groeit op een kalkrijke bodem. Naast Haagbeuken (*Carpinus betulus*) groeien er voornamelijk Zomereiken (*Quercus robur*) en opvallend veel Zoete kersen (*Prunus avium*). De Wahlwiller Graven liggen op de zuidrand van het plateau tussen het Eyserbos en het Selzerbeekdal. Het betreft een complex van graften met veel Sleedoorn (*Prunus spinosa*) en meidoorn (*Crataegus spec.*). Daarnaast ligt op de nabijgelegen Kruisberg bij Wahlwiller een onkruidakker met een rijke akkerflora. De Klingeleberg is een klein, geïsoleerd gelegen, kalkgrasland ten westen van Simpelveld (WILLEMS, 2007). Het Imstenraderbos is een oud loofbos met ertussen stroken weiland. Een opvallend landschapselement is de spoorlijn van het Miljoenenlijntje tussen Simpelveld en Wijlre [figuur 2].

INVENTARISATIES

Na een inleidende lezing over kalkgraslandbeheer door Toos van Noordwijk en Nina Smits op vrijdagavond trokken de eerste groepen het veld in op zoek naar nachtvlinders en vleermuizen. Zaterdag gingen verschillende groepen op pad om de flora en verschillende faunagroepen zoals vogels, zoogdieren en wilde bijen in kaart te brengen. Speciale aandacht ging uit naar de flora langs het spoortraject van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij. De nacht van zaterdag op zondag werd wederom gebruikt voor onderzoek aan nachtvlinders en vleermuizen. Zondag waren de activiteiten vergelijkbaar met die van zaterdag, alleen werd door één groep apart aandacht besteed aan mollusken.

Het weer was helaas niet ideaal. Zaterdag regende het voortdurend en zondag was het een groot deel van de dag bewolkt. Er stond een zwakke tot matige westenwind (windkracht 2 Beaufort). Tijdens de avonden was

FIGUUR 1

Graften bij Eyserbeek (foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

FIGUUR 2

Insnijding van het Miljoenenlijntje nabij Eys
(foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

Eys kan worden opgedeeld in twee soorten milieus. De grazige stukken met Glanshaver (*Arrhenaterum elatius*) zijn niet erg bloemrijk, maar er groeit wel een aantal bijzondere soorten tussen het gras waaronder Wilde marjolein (*Origanum vulgare*), Geel walstro (*Gallium verum*), Beemd-kroon (*Knautia arvensis*), Rapunzelklokje en Blaassilene (*Silene vulgaris*). Een ander gedeelte draagt meer het karakter van een hellingbos en bestaat uit een strook met Gewone es (*Fraxinus excelsior*) en iep (*Ulmus spec.*) waar in de ondergroei veel Klimop (*Hedera helix*) groeit. Daartussen groeien typisch Zuid-Limburgse bossoorten

het weliswaar droog, maar al met al waren het niet de ideale avonden om nachtvlinders en vleermuizen te observeren

zoals Gevlekte aronskelk (*Arum maculatum*), Gewone salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*), Eenbloemig parelgras (*Melica uniflora*) en Bosrank (*Clematis vitalba*).

FLORA

O.P.J.H. Op den Kamp

Miljoenenlijntje

Tijdens het weekend werd onder meer de flora langs het Miljoenenlijntje tussen Simpelveld en Wijlre in kaart gebracht. Het spooremlacement in Simpelveld [figuur 3] was goed voor een groot aantal bijzondere soorten waaronder Gele kamille (*Anthemis tinctoria*), Rozetsteenkens (*Arabis arenosa*), Kleine leeuwenbek (*Chaenorhinum minus*), Zilverhaver (*Aira caryophylla*), Kleine bergsteentijm (*Clinopodium calamintha*), Rapunzelklokje (*Campanula rapunculus*), Vroege haver (*Aira praecox*) en Grijs havikskruid (*Hieracium praealtum*). De minder intensief gebruikte delen van dit emplacement zijn het bloemrijkst, hoewel de meest bijzondere soorten juist op kale plekken tussen de rails groeien omdat ze een voorkeur vertonen voor droge of warme standplaatsen. Deze bijzondere soorten zijn door hun standplaats extra gevoelig voor gifspuiten en andere beheersmaatregelen tussen en langs de rails.

Het gedeelte van het spoor tussen het seinhuisje bij Simpelveld en

Overige gebieden

Een fraaie vondst op flora-gebied was Wild kattenkruid (*Nepeta cataria*) een zeer zeldzame soort die in de berm van een holle weg nabij de insnijding van het Miljoenenlijntje groeide [figuur 4] (OP DEN KAMP, 2009). Verder groeide hier de eveneens zeer zeldzame Aardkastanje (*Bunium bulbocastanum*).

Op de Doeveberg werden diverse typisch Zuid-Limburgse kalkplanten gevonden, onder meer Aardkastanje en Grote centaurie (*Centaurea scabiosa*). Op de Klingeleberg groeiden Aardkastanje, Kalkwalstro (*Galium pumilum*), Aarddistel, Klavervreter (*Orobancha minor*), Geelhartje (*Linum catharticum*) en Gewone agrimonie (*Agrimonia eupatoria*).

In de Wahlwiller Graven waren kalkplanten als Grote centaurie, Hokjespeul (*Astragalus glycyphyllos*), Harige ratelaar (*Rhinanthus alectorolophus*), Geel walstro en Wilde marjolein te zien. Op de akker van Staatsbosbeheer op de Kruisberg werden akkeronkruiden zoals Akkerboterbloem (*Ranunculus arvensis*), Korenbloem (*Centaurea cyanus*), Kleine leeuwenbek (*Chaenorhinum minus*), Naakte lathyrus (*Lathyrus aphaca*), Groot spiegelklokje (*Legousia speculum veneris*) en Kleine wolfsmelk (*Euphorbia exigua*) gestreept.

MOLLUSKEN

S. Keulen

Op zondag werden vier gebieden op mollusken geïnventariseerd. Dit gebeurde enerzijds door gericht te zoeken en mollusken op het oog te verzamelen en anderzijds door het nemen van

FIGUUR 3

Spooremlacement Simpelveld met veel Gele kamille (*Anthemis tinctoria*) en Hazenpootje (*Trifolium arvense*) (foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

FIGUUR 4

Holle weg bij Cartils (foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

strooiselmonsters die thuis verder werden onderzocht. Het eerste gebied was de Doeveberg in Eys. Hier is een tiental soorten aangetroffen waaronder enkele typische soorten van kalkgraslanden, zoals de Heideslak (*Helicella itala*), Fraaie jachthorenslak (*Vallonia pulchella*) en het Mostonnetje (*Pupilla muscorum*).

Het volgende excursiepoint bestond uit cultuurgrasland en graften aan de Eysersweg [figuur 1] die in bezit zijn van Stichting het Limburgs Landschap. Hier zijn slechts vier algemene soorten aangetroffen, waaronder Wijngaardslak (*Helix pomatia*) [figuur 5] en Gewone haarslak (*Trichia hispida*). Cultuurgraslanden zijn in het algemeen soortenarm wat mollusken betreft en deze vormen geen uitzondering.

Vervolgens werd het Bulkemsbroek, een vochtig gebied aan weerszijden van de Eysersbeek, onderzocht. In de nattere delen zijn uitgebreide zeggevegetaties aanwezig, die gewoonlijk een groot aantal soorten mollusken herbergen. Natuurlijk is druk gezocht naar de Zeggekorfslak (*Vertigo moulinsiana*) die graag verblijft in dergelijke vegetaties. Deze soort is er echter niet aangetroffen, zodat in Zuid-Limburg buiten het dal van de Geleenbeek nog steeds geen enkele populatie van deze interessante soort bekend is. In totaal zijn hier 16 soorten aangetroffen, waaronder enkele van de Rode lijst (NEDERLANDSE MALACOLOGISCHE VERENIGING, 2004) zoals Kleine blinkslak (*Aegopinella nitidula*) en Gladde clausilia (*Cochlodina laminata*).

Tot slot is de Klingeleberg bemonsterd, eveneens een grasland op kalk met een opvallend hoge, kruidenrijke begroeiing dat beheerd wordt door Stichting het Limburgs Landschap. De meest karakteristieke soort is de Heideslak. Ook de Dwerg-korfslak (*Vertigo pygmaea*), een Rode lijstsoort, is hier waargenomen.

SOLITAIRE BIJEN OP SPOOREMPLACEMENT SIMPELVELD

B. Jeuken

Op het spoorwegemplacement in Simpelveld [figuur 3] is gezocht naar solitaire bijen. Dit gebeurde door in de regen de bloemen af te zoeken op slapende of schuilende exemplaren. Op het terrein werden acht verschillende soorten bijen gevonden, waaronder enkele bijzondere. Hieronder wordt kort ingegaan op de ecologie van de gevonden soorten.

De Knautiabij (*Andrena hattorfiana*), Nederlands grootste zandbij met een rood gekleurd achterlijf, verzamelt haar nectar vrijwel alleen op Beemdkroon en Duifkruid (*Scabiosa columbaria*). Het is een zeldzame soort uit het zuidoosten van Nederland die leeft langs bloemrijke bosranden, in spoorwegber-

men, in hooilanden en op dijken. De Klavermetselbij (*Osmia ravouxi*) is een zeldzame soort die alleen op de kalkgraslanden in Zuid-Limburg te vinden is (PEETERS *et al.*, 1999) en haar nectar op Gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*) verzamelt. De Kleine wolbij (*Anthidium punctatum*) is een minuscule bij die in Nederland alleen langs de kust en in Limburg te vinden is (PEETERS *et al.*, 1999). Deze fraaie bij zoekt nectar op Gewone rolklaver en Slangenkruid (*Echium vulgare*). De overige gevonden soorten zijn wat algemener. In de bloemen van Slangenkruid werd de Slangenkruidbij (*Osmia adunca*) gevonden. Deze bij komt verspreid over Zuid-Nederland voor (PEETERS *et al.*, 1999). Op Heggenrank (*Bryonia dioica*) werd het Heggenrankbijtje (*Andrena florea*) [figuur 6] aangetroffen. De aanwezigheid van Heggenrank is de cruciale levensvoorwaarde voor deze soort. De soort is daarom vrij algemeen in Zuid-Limburg en het oostelijk rivierengebied, het hoofdverspreidingsgebied van de Heggenrank in Nederland (PEETERS *et al.*, 1999).

In Rapunzelklokjes werden slapende Grote klokjesbijen (*Chelostoma rapunculi*) gevonden; de mannetjes slapen en schuilen in de klokjes, de vrouwtjes verblijven in de nesten in hout of in rietstengels. Vanwege de zeldzaamheid van klokjes (*Campanula spec.*) in ons land is de Grote klokjesbij ook vrij zeldzaam.

Twee aangetroffen soorten vertonen een voorkeur voor spoorterreinen. De Weidemaskerbij (*Hylaeus gibbus*) is een soort van droge en

FIGUUR 5

Wijngaardslakken (*Helix pomatia*)
(foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

FIGUUR 6

Heggenrankbij (*Andrena flora*) slapend in een bloem van Heggenrank (*Bryonia dioica*)
(foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

warme gebieden, zoals spoorterreinen. Ze nestelt in dorre stengels van bramen (*Rubus spec.*) en in gaten in hout. Nectar zoekt de Weidemaskerbij onder meer op bramen. De voor het verzamelen van nectar op Wilde reseda (*Reseda lutea*) aangewezen Resedamaskerbij (*Hylaeus signatus*) is door de standplaats van haar voedselplant vaak te vinden op spoorwegemplacements en in de duinen. Maskerbijen verzamelen hun stuifmeel niet via haren op het lichaam, maar nemen het via de mond op om het in het nest weer uit te spugen. Ook algemene soorten als de Gewone behangersbij (*Megachile versicolor*), een algemene bij van hogere zandgronden en kustduinen, het Roodgatje (*Andrena haemorrhoa*) en de Poldermaskerbij (*Hylaeus confusus*) werden aangetroffen.

NACHTVLINDERS

G. Verschoor

Methode

Op vrijdagavond 6 juni en zaterdagavond 7 juni werden vanaf 22.00 uur tot circa 3.00 uur nachtvlinders geobserveerd met laken en HPL-lamp (hogedruk kwiklamp). Daarnaast werden op beide avonden twee kistvallen geplaatst met een 12 V blacklight-lamp [figuur 7]. Vrijdagavond werd gekeken op de picknickweide aan de Kruishoe-

veweg nabij de Wrakelberg. De vegetatie van deze picknickweide is te karakteriseren als een soortenrijk kalkgrasland. Zaterdagavond werd gekeken op de picknickweide aan de noordkant van het Eyserbos langs de Moorheideweg. Deze locatie bestaat uit een soortenarm grasland met loofhoutaanplant aan de rand van het Eyserbos. Op zaterdagavond is de opstelling aangevuld met een 220 V black-light spaarlamp en een kistval met 260 W ML-lamp. Er is op beide avonden alleen gekeken naar de macro-nachtvlinders. Voor de determinatie en de beschrijving van de status van de soorten is gebruik gemaakt van WARING & TOWNSEND (2006).

Resultaten van het onderzoek

In totaal werden 41 soorten macro-nachtvlinders geobserveerd, 26 soorten op de Wrakelberg en 27 soorten bij het Eyserbos. Een ruime meerderheid van het aantal nachtvlindersoorten (ruim 70%) werd slechts op één avond aangetroffen. Van de overige 30% (12 soorten) werd vaak slechts één exemplaar per avond gezien. Uitzonderingen hierop waren de waarnemingen van de Houtspaander (*Axyليا putris*) en de Gewone breedvleugelluil (*Diarsia rubi*) op de Wrakelberg, en de Kleine groenuil (*Earias clorana*) en de Witvlekspikkelspanner (*Melanthia procellata*) in het Eyserbos. De meest getelde soort was de Witte tijger (*Spilosoma lubricipeda*), gevolgd door Appeltak (*Campaea margaritata*), Gelobd halmuultje (*Oligia strigilis*) en Stro-uiltje (*Rivula sericealis*). In totaal werden op de Wrakelberg 43 macro-nachtvlinders gevangen en in het Eyserbos 32. Hiermee lopen beide gebieden niet ver uiteen in diversiteit, maar wel in waargenomen aantallen.

De aantallen bijzondere soorten die in beide gebieden zijn waargenomen lopen nauwelijks uiteen met drie (zeer) zeldzame soorten op de Wrakelberg tegen één zeer zeldzame soort bij het Eyserbos. Zowel op de Wrakelberg als bij het Eyserbos werd de als zeer zeldzaam te boek staande Witvlekbosrankspanner (*Melanthia procellata*) aangetroffen. Dit is echter in Zuid-Limburg een veel aangetroffen soort (VERSCHOOR *et al.*, 2008), welke dit jaar zelfs voor het eerst is aangetroffen in Midden-Limburg (NML PROJECT, 2008). De zeer zeldzame Witte hermelijnvlinder (*Cerura erminea*) [figuur 8] werd alleen op de Wrakelberg aangetroffen. Deze vlinder leeft van populier (*Populus spec.*) en wilg (*Salix spec.*), in bossen langs rivieren en andere vochtige plaatsen met de waardbomen, en komt voornamelijk voor in Zeeuws-Vlaanderen, Noord-Brabant en Midden-Limburg (WARING & TOWNSEND, 2006; VLINDERSTICH-

FIGUUR 7

Opstelling voor het observeren van nachtvlinders (foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

FIGUUR 8

Witte hermelijnvlinder (*Cerura erminea*), waargenomen op de Wrakelberg (foto: J. Boeren).

TING, 2008). Helemaal geen typische soort van de kalkgraslanden van Zuid-Limburg dus en daarom is de waarneming van deze soort des te opvallender. Het zou ook de zuidelijkste waarneming van deze vlinder in Nederland betekenen; de vlinder is niet eerder ten zuiden van Sittard geobserveerd (VLINDERSTICHTING, 2008). Wel is in 2008 nog een dode rups gevonden in Landgraaf (bron: waarneming.nl). Dicht in de buurt van de waarnemingslocatie staat langs de Wrakelbergerweg wel een tiental (knot)wilgen, waar de soort een populatie zou kunnen hebben.

Op de Wrakelberg werd eveneens de zeldzame Bruine sikkelluil (*Laspeyria flexula*) aangetroffen. Deze soort heeft diverse korstmossoorten als waardplant en leeft in bossen, struwelen, parken en oude boomgaarden, en kan verspreid over het land worden aangetroffen (WARING & TOWNSEND, 2006). Met het grote aantal graften op de Wrakelbergen goed ontwikkelde zoomvegetaties met voornamelijk Sleedoorn is de voorkeursbiotoop van deze soort op de Wrakelberg volop aanwezig. Opvallend is eveneens het percentage soorten dat volgens WARING & TOWNSEND (2006) kenmerkend is voor de zand- en duinregio (18%). Ook bij het Eyserbos ontbraken zulke soorten niet, maar hier lag het percentage lager (12%). Mogelijk dat de binding van deze soorten aan voedselarm loofbos een grote rol speelt. Niet zeldzaam maar spectaculair vanwege zijn formaat was de vangst van de Lindepijlstaart (*Mimas tiliae*), die eenmaal op het laken afgekomen dit de hele avond niet meer verlaten heeft.

ZOOGDIEREN

J. Regelink

Vleermuizen

In de avond en nacht werden terreinbezoeken gebracht om een indruk te krijgen van de aanwezige vleermuizen. Tijdens deze excursies werd met behulp van batdetectoren naar vleermuizen geluisterd. Hierbij zijn alleen algemene soorten als Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) waargenomen. Met behulp van mistnetten zijn gedurende twee nachten vleermuizen gevangen. Hierbij werden in het Eyserbos Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en Vale vleermuis (*Myotis myotis*) [figuur 9] gevangen.

Om het habitatgebruik van de Vale vleermuis te onderzoeken en de verblijfplaats op te sporen is een mannelijk dier met een klein zendertje uitgerust. Met behulp van een richtingsgevoelige antenne kon het dier gevolgd worden. Zodoende werd vastgesteld dat het dier in het Eyserbos, langs de Geul en in het Schweibergerbos foerageerde. Met behulp van het onderzoek kon eveneens de verblijfplaats van de vleermuis worden achterhaald, namelijk een bijgebouw van het klooster in Wittem. Aangezien het een mannelijk dier betreft is het zeer onwaarschijnlijk dat hier een kraamkolonie (met vrouwtjes dus) aanwezig is. Het is wel mogelijk dat hier een aantal mannetjes (of jonge vrouwtjes) bij elkaar zit. Dit is echter niet verder onderzocht.

Ook in het Imstenraderbos werden vleermuizen gevangen. Hier werd naast de Gewone dwergvleermuis, wederom een Vale vleermuis ge-

vangen. Ditmaal betrof het een vrouwtje, dat in het voorgaande jaargezooagd had. Via zenderonderzoek kon worden achterhaald dat dit dier afkomstig was van een 15 kilometer verderop in het Belgische plaatsje Moresnet gelegen kasteeltje. Bij een bezoek aan de zolder van het kasteeltje bleek het om een kraamkolonie te gaan, waar op dat moment 15 exemplaren tussen de balken hingen. Tijdens het uitvliegen zijn met behulp van een batdetector 81 uitvliegende Vale vleermuizen geteld. De waarnemingen van Vale vleermuizen kunnen als zeer bijzonder worden beschouwd. Het betreft de derde en vierde vangst gedurende het zomerseizoen in Zuid-Limburg in de afgelopen tien jaar. De Vale vleermuis komt in Nederland enkel in Zuid-Limburg voor. In de winter worden in ondergrondse groeves ongeveer 40 exemplaren geteld (mondelijke mededeling Vilmar Dijkstra). Verspreidingsgegevens uit de zomerperiode van de Vale vleermuis zijn weinig tot niet bekend. En dat terwijl de soort is opgenomen als beschermingswaardige soort binnen Natura 2000, waarvoor specifieke gebieden zijn aangewezen. In Nederland is van deze soort geen kraamkolonie bekend en deze Belgische kolonie is dan ook de eerste waarbij zeker werd vastgesteld dat de hier aanwezige dieren op Nederlands grondgebied foerageren.

Overige zoogdieren

Bijzonder is de waarneming van een Hazelmuis (*Muscardinus avellanarius*) die gedaan werd tijdens een gerichte zoekactie in de omgeving van het Vijlenerbos. Het dier zat in een zelf gebouwd nestje in een Hulst (*Ilex aquifolium*). Slechts enkele keren eerder is een Hazelmuis al in juni waargenomen! Het is niet geheel duidelijk waar Hazelmuis gedurende het voorjaar verblijven en vonden zo vroeg in het seizoen zijn zeldzaam.

Op zaterdagavond werd gezocht naar zoogdieren in oostelijk Zuid-Limburg door met auto en zaklamp wegen en velden te doorkrui-

FIGUUR 9

Vale vleermuis (*Myotis myotis*), mannetje (foto: J. Regelink).

sen. Hierbij werden naast 55 Gewone dwergvleermuizen, ook enkele Hazen (*Lepus europaeus*), een Das (*Meles meles*), een Vos (*Vulpes vulpes*) en een Egel (*Erinaceus europaeus*) waargenomen. Opvallend was dat slechts één Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) werd gezien. Hiernaast is door middel van een cameraval op Landgoed Goedenraad een dassenwissel en een dassenburcht in de gaten gehouden. Dit leverde twee waarnemingen van een Das bij de burcht, van een Vos en een Konijn op.

VOGELS

O. Op den Kamp

Vogelwaarnemingen werden genoteerd als losse waarnemingen en tijdens gerichte inventarisaties. Rondom de Piepert werden enkele relatief bijzondere soorten als Zomertortel (*Streptopelia turtur*), Boompieper (*Anthus trivialis*), Grauwe vliegenvanger (*Muscicapa striata*) en Kwartel (*Coturnix coturnix*) waargenomen. Ook bij Overeys zat een Zomertortel en daarnaast werd hier een Braamsluiper (*Sylvia curruca*) gehoord. Bij Bulkemsbroek zaten een Put-

ter (*Carduelis carduelis*) en een Holenduif (*Columba oenas*). In het bos bij Goedenraad werd de Koekoek (*Cuculus canorus*) gehoord. Bij de Wahlwiller Graven werd een mannetje Grauwe klauwier (*Lanius collurio*) gezien. Enkele dagen later werd een paartje waargenomen. Ondanks gericht onderzoek werd helaas geen broedgeval vastgesteld en is het bij een territorium gebleven (mondelijke mededeling Ruud van Dongen).

TOT SLOT

In dit artikel is gepoogd om de belangrijkste waarnemingen tijdens het inventarisatieweekend op te noemen. De gegevens zijn ingevoerd in Ecolog, het databestand waarin het Natuurhistorisch Genootschap zijn waarnemingen beheert. Naast het verzamelen van gegevens heeft het jaarlijkse Genootschapsweekend ook andere doelen. Hiertoe behoren onder meer het overdragen van kennis tussen de verschillende leden van het Natuurhistorisch Genootschap en het opdoen van nieuwe kennis. En daarin is het weekend ook in 2008 weer geslaagd. We hopen u te begroeten tijdens het weekend van 2009.

DANKWOORD

Dank aan de verschillende terreineigenaren: Stichting het Limburgs Landschap, Vereniging Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML) en de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM) voor toestemming om hun eigendom te mogen betreden. Verder dank aan alle deelnemers van het weekend voor hun enthousiasme bij het verzamelen en vastleggen van de gegevens.

Summary

THE VALLEY OF THE EYSERBEEK BROOK A survey

During the natural history society's annual weekend survey in June 2008, the area surrounding the Eyserbeek valley was searched for flora and fauna. The search for bats and moths during the evening and night yielded some special finds: the Greater mouse-eared bat (*Myotis myotis*), the Pretty Chalk Carpet (*Melanthia procellata*) and *Cerura erminea*. The daytime surveys of birds, flowers, mammals, wild bees and snails yielded birds like Turtle dove (*Streptopelia turtur*) and Red-backed shrike (*Lanius collurio*). The flower survey focused on roadsides and railway banks. A special find was one plant of True catnip (*Nepeta cataria*). The mar-

shalling yard of the Sijpeldveld railway station, which is very rich in flowering plants, was also surveyed, and species like Sand rock-cress (*Arabis arenosa*) and Golden marguerite (*Anthemis tinctoria*) were found. A survey of the solitary bees near this station yielded 8 species, including some unusual ones.

Literatuur

- NEDERLANDSE MALACOLOGISCHE VERENIGING, 2004. Rode lijst land- en zoetwaterweekdieren, vastgesteld op 5 november 2004. 6 NOV 2008. <http://www.spirula.nl/malacologie/rodelijst.htm>.
- NML PROJECT, 2008. Nachtvliedermontoringsproject Limburg. Nieuwsbrief 1:1. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg/Stichting Koekoeloe, Roermond/Wessem.

- OP DEN KAMP, O.P.J.H., 2009. Wild kattekruid nog steeds in Limburg. Natuurhistorisch Maandblad 98 (1):13-16.
- PEETERS, T., I. RAEMAKERS & J. SMIT, 1999. Voorlopige atlas van de Nederlandse bijen. EIS-Nederland, Leiden.
- VERSCHOOR, G., J. BOEREN & E. VAN ASSELDONK, 2008. Nachtvlieders in drie tuinen in Limburg nader bekeken. Een voorzichtige aanzet tot monitoring. Natuurhistorisch maandblad 97 (2):17-25.
- VLINDERSTICHTING, 2008. Vlindernet. De informatiebron voor dagvlinders en nachtvlieders van de Vlinderstichting. Witte hermelijnvlinder (*Cerura erminea*). 22 september 2008. www.vlindernet.nl.
- WARING P. & M., TOWNSEND, 2006. Nachtvlieders. Veldgids met alle in Nederland en België voorkomende soorten. Tirion Natuur, Baarn.
- WILLEMS, J.H., 2007. Klingeleberg: een klein, geïsoleerd en soortenrijk kalkgraslandreservaat. Natuurhistorisch maandblad, 96(3):93-95.